

ӨМНӨГОВЬ АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

ӨМНӨГОВЬ АЙМГИЙН ХАНХОНГОР СУМЫН ЗАСАГ ДАРГЫН ТАМГЫН ГАЗРЫН 2024 ОНЫ САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛД ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТЫН ХУРААНГУЙ ТАЙЛАН

АУДИТЫН КОД: ӨМА-2025/088/НА-СТА-ТШЗ

Цахим хуудас: www.audit.mn

Даланзадгад хот

2025 он

Дарга, тэргүүлэх аудитор: Ц.Өсөхбаяр
Утас: 70533539 Цахим хаяг: Usukhbayarts@audit.gov.mn

Аудитын менежер: Т.Хонгорзул
Утас: 70533552 Цахим хаяг: Khongorzult@audit.gov.mn

Ахлах аудитор: С.Одончимэг
Утас: 70533552 Цахим хаяг: Odonchimegs@audit.gov.mn

Аудитор: Т.Будсүрэн
Утас: 70533552 Цахим хаяг: Budsurent@audit.gov.mn

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу

АГУУЛГА

1. ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ	2-3
2. АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ	4-11
3. САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГА	
3.1 Байгууллага, түүний үйл ажиллагаа	11
3.2 Байгууллагын гадаад, дотоод орчин	11
3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал	11-12
3.4 Нягтлан бодох бүртгэлийн гол бодлого, толилуулгад гарсан өөрчлөлтүүд	12
3.5 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв	12-14
3.5.1 Төсвийн төлөвлөлт	13
3.5.2 Төсвийн гүйцэтгэл	13
3.5.3 Нэмэлт төсөв	14
4. АУДИТЫН ТАЙЛАН	
4.1 Ерөнхий зүйл	14
4.2 Материаллаг байдал	14
4.3 Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилт	15
4.4 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал	15
4.4.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт	15-16
4.5 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт	16
4.5.1 Завсрын аудитын талаар	16
4.6 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал	16
5. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ	
5.1 Төлбөрийн акт	17
5.2 Албан шаардлага	18-20
5.3 Зөвлөмж	20-21
6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ	22-26

1.ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ

ӨМНӨГОВЬ АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

Нутгийн удирдлагын ордон 304 тоот, 3 дугаар баг,
Даланзадгад сум, Өмнөговь аймаг, 46083
Утас: (976) 7053 3539, Цахим хуудас: www.audit.mn
Цахим шуудан: umnugovi@audit.gov.mn

2025.02.25 № 128
танай _____-ны № _____-т

ХАНХОНГОР СУМЫН ЗАСАГ
ДАРГЫН ТАМГЫН ГАЗРЫН ДАРГА
М.БАЯРСАЙХАН ТАНАА

Хязгаарлалттай дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Ханхонгор сумын Засаг даргын Тамгын газрын 2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Бидний үзэж байгаагаар Хязгаарлалттай санал дүгнэлтийн үндэслэл хэсэгт тайлбарласан зүйлсийн үр нөлөөг эс тооцвол 2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, тайлант жилийн эцсээрх тэдгээрийн санхүүгийн үр дүн, мөнгөн гүйлгээ, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу бүхий л материаллаг байдлын үүднээс үнэн зөв толилуулсан байна.

Хязгаарлалттай санал дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Тайлант онд 587,121.6 мянган төгрөгийн бараа материалын тооллого хийгээгүй, он дамжсан өвсний 24,296.3 мянган төгрөгийн авлага, өглөгийг тооцоо нийлж баталгаажуулаагүй зэрэг зөрчлүүд нь бидний тогтоосон материаллаг байдлын түвшнээс давсан бөгөөд дангаар буюу нийт дүнгээрээ санхүүгийн тайланд материаллаг нөлөөтэй боловч өргөн тархаагүй байна.

Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.4.8, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.4, 12 дугаар зүйлийн 12.2.1, 20 дугаар зүйлийн 20.2.6, Төрийн болон орон нутгийн өмчийн тухай хуулийн 71 дүгээр зүйлийн 71.2, 72 дугаар зүйлийн 72.1 дахь заалттай тус тус нийцээгүй бөгөөд санхүүгийн тайлагналын эрх ба үүрэг, нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Асуудлыг онцлон тэмдэглэсэн хэсэг

Тайлант онд орон нутгийн хөгжлийн сангийн хөрөнгө оруулалтаар 2,507,563.4 мянган төгрөгийн үндсэн хөрөнгө нэмэгдсэн байна.

Аудитын гол асуудал

Аудитын гол асуудал гэдэг нь тайлант үеийн санхүүгийн тайлангийн аудитад хамгийн чухал нөлөөтэй хэмээн мэргэжлийн шүүн тунгаалтаар бидний авч үзсэн асуудал байна. Гол асуудлыг санхүүгийн тайлангийн аудитын хүрээнд бүхэлд нь харгалзаж,

F:\2.Бичиг хэрэг\2025он\СТА-н дүгнэлт\Төсөл.Досх

аудитын санал дүгнэлтээ илэрхийлэхэд авч үзсэн бөгөөд энэхүү гол асуудлын талаар бид тусад нь дүгнэлт гаргахгүй.

Тайлант оны төсвийн санхүүжилт 1,397,684.0 мянган төгрөг болж өмнөх оноос 448,488.5 мянган төгрөгөөр буюу 47.3 хувиар өссөн байна.

Бусад асуудлын хэсэг

Байгууллагын жилийн гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөг 91.2 хувийн гүйцэтгэлтэй дүгнүүлсэн байна. Санхүүгийн тайланд өгсөн бидний дүгнэлт бусад мэдээллийг хамраагүй болно.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР Ц.ӨСӨХБАЯР

2. АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусгавар болсон

/төгрөгөөр/

Дансны код	Балансын үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	<u>504,952,461.52</u>	<u>647,917,905.90</u>
33	АВЛАГА	37,127,050.00	24,296,300.00
335	Бусад авлага	37,127,050.00	24,296,300.00
3352	Хувь хүмүүсээс авах авлага	37,127,050.00	24,296,300.00
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	446,130,411.52	601,926,605.90
351	Түүхий эд материал	1,260,000.00	-
35110	Тусгай зориулалттай материал	1,260,000.00	-
354	Хангамжийн материал	441,270,411.52	598,326,605.90
35410	Бичиг хэргийн материал	2,472,499.00	5,871,000.00
35420	Аж ахуйн материал	391,508,912.52	587,327,947.80
35430	Сэлбэг хэрэгсэл	2,439,000.00	1,064,000.00
35440	Түлш, шатах тослох материал	-	3,520,658.10
35450	Барилгын засварын материал	-	543,000.00
35470	Бусад хангамжийн материал	44,850,000.00	-
35600	Мал амьтад	3,600,000.00	3,600,000.00
36	НӨӨЦИЙН БАРАА	21,695,000.00	21,695,000.00
36300	Тэжээлийн нөөц	21,695,000.00	21,695,000.00
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	<u>9,890,016,499.87</u>	<u>11,983,677,347.97</u>
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	9,890,016,499.87	11,983,677,347.97
392	Биет хөрөнгө	9,456,114,416.58	11,550,094,847.82
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	8,694,743,053.48	10,269,364,467.28
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	(758,083,934.30)	(1,512,341,102.91)
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	280,292,300.00	312,092,300.00
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	(135,082,310.64)	(49,423,808.64)
39205	Машин тоног төхөөрөмж (компьютер)	1,096,730,578.00	1,342,831,424.93
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	(182,077,191.96)	(251,510,682.75)
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	201,300,829.00	369,976,006.89
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	(108,577,801.18)	(95,171,855.45)
39209	Зам, гүүрийн байгууламж	90,382,171.00	90,382,171.00
39210	Хуримтлагдсан элэгдэл	(66,588,179.76)	(68,872,044.06)
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	378,105,486.00	1,220,311,982.00
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	(35,030,583.06)	(77,544,010.47)
393	Биет бус хөрөнгө	433,902,083.29	433,582,500.15
39301	Програм хангамж	6,500,000.00	5,600,000.00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	(5,847,916.71)	(5,267,499.85)
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	433,250,000.00	433,250,000.00
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	<u>10,394,968,961.39</u>	<u>12,631,595,253.87</u>
4	НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР	<u>81,977,050.00</u>	<u>24,306,160.20</u>

Өмнөговь аймгийн Ханхонгор сумын Засаг даргын Тамгын газрын 2024 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

41	БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	81,977,050.00	24,306,160.20
413	Өглөг	81,977,050.00	24,306,160.20
4136	Бусад өглөг	81,977,050.00	24,306,160.20
41361	Байгууллагад төлөх өглөг	81,977,050.00	24,306,160.20
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	<u>10,312,991,911.39</u>	<u>12,607,289,093.67</u>
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	10,312,991,911.39	12,607,289,093.67
511	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	827,910,558.54	827,910,558.54
51101	Өмч: - төрийн	827,910,558.54	827,910,558.54
512	Хуримтлагдсан үр дүн	9,376,744,727.14	11,520,668,711.34
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	9,376,744,727.14	9,260,960,603.00
51220	Тайлант үеийн үр дүн	-	2,259,708,108.34
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	108,336,625.71	258,709,823.79
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	<u>10,394,968,961.39</u>	<u>12,631,595,253.87</u>

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан
2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусгавар болсон

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	2,007,281,953.00	4,164,687,473.00
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	437,360,544.00	-
120	Нийтлэг татварын бус орлого	437,360,544.00	-
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	437,360,544.00	-
1200045	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого	437,360,544.00	-
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	1,569,921,409.00	4,164,687,473.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	621,279,909.00	2,778,616,473.00
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	490,597,694.00	2,708,091,284.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	97,853,060.00	46,834,855.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	32,829,155.00	23,690,334.00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	948,641,500.00	1,386,071,000.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	948,641,500.00	1,386,071,000.00
2	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	1,462,434,354.57	4,388,906,339.91
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1,462,434,354.57	4,388,906,339.91
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,365,508,433.87	4,189,128,593.49
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	349,290,197.58	683,282,656.76
210101	Үндсэн цалин	207,840,180.64	314,989,910.10
210102	Нэмэгдэл	133,674,816.94	292,039,557.91
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	-	21,506,665.50
210104	Урамшуулал	7,775,200.00	37,569,035.65
210105	Гэрээт ажлын хөлс	-	17,177,487.60
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	42,736,010.00	80,626,752.98

Өмнөговь аймгийн Ханхонгор сумын Засаг даргын Тамгын газрын 2024 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

210201	Тэтгэврийн даатгал	33,738,110.70	55,428,633.75
210202	Тэтгэмжийн даатгал	2,274,209.52	6,928,010.04
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	1,982,525.64	3,504,021.03
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	468,257.59	2,993,581.82
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	4,272,906.55	11,772,506.34
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	31,015,005.62	48,881,371.84
210301	Гэрэл, цахилгаан	4,187,282.12	9,599,104.09
210302	Түлш, халаалт	26,161,673.50	38,627,250.75
210303	Цэвэр, бохир ус	666,050.00	655,017.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	118,355,498.06	105,892,183.82
210401	Бичиг хэрэг	7,461,104.14	5,723,249.00
210402	Тээвэр, шатахуун	48,819,122.90	60,978,655.10
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	5,015,701.47	4,442,600.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	4,495,675.37	6,000,000.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	5,267,653.68	3,751,450.00
210407	Аж ахуйн материал худалдан авах зардал	47,296,240.50	24,996,229.72
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	20,113,350.00	30,381,600.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	386,000.00	1,182,600.00
210604	Урсгал засвар	19,727,350.00	29,199,000.00
2107	Томилолт, зочны зардал	11,380,000.00	13,850,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	11,380,000.00	13,850,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	422,747,345.04	2,188,947,282.31
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	422,747,345.04	2,188,947,282.31
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	369,871,027.57	1,037,266,745.78
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	1,939,000.00	119,211,500.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	6,321,900.00	3,961,100.00
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	361,610,127.57	914,094,145.78
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	96,925,920.70	199,777,746.42
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	72,882,580.00	101,340,000.00
213208	Хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг	-	23,008,000.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	72,882,580.00	78,332,000.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	24,043,340.70	98,437,746.42
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	24,043,340.70	98,437,746.42
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (3)=(1)-(2)	<u>544,847,598.43</u>	<u>(224,218,866.91)</u>
225	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН	12,145,001.32	-
225001	Үндсэн хөрөнгө худалдсаны гарз	12,145,001.32	-
4	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ҮР ДҮН (4)=(145-225)	(12,145,001.32)	-
5	НИЙТ ҮР ДҮН (5)=(3)+(4)	<u>532,702,597.11</u>	<u>(224,218,866.91)</u>

2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан
2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусгавар болсон

/төгрөгөөр/

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (1)	<u>1,569,921,409.00</u>	<u>4,164,687,473.00</u>
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	1,569,921,409.00	4,164,687,473.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	621,279,909.00	2,778,616,473.00
131103	ЗГНХ,ЗДНХхөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	490,597,694.00	2,708,091,284.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	97,853,060.00	46,834,855.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	32,829,155.00	23,690,334.00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	948,641,500.00	1,386,071,000.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	948,641,500.00	1,386,071,000.00
2	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (2)	<u>1,076,319,601.00</u>	<u>3,472,065,228.31</u>
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1,076,319,601.00	3,472,065,228.31
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	979,393,680.30	3,245,178,224.68
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	349,290,197.58	683,282,656.76
210101	Үндсэн цалин	219,278,460.61	306,059,991.71
210102	Нэмэгдэл	122,236,536.97	292,012,210.40
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	-	21,533,287.00
210104	Урамшуулал	7,775,200.00	46,499,680.00
210105	Гэрээт ажлын хөлс	-	17,177,487.65
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	42,736,010.00	80,626,752.98
210201	Тэтгэврийн даатгал	30,160,033.74	55,291,634.65
210202	Тэтгэмжийн даатгал	3,214,117.82	6,982,510.04
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	2,768,584.31	3,842,616.05
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	600,547.01	2,696,486.80
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	5,992,727.12	11,813,505.44
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	31,015,005.62	48,881,371.84
210301	Гэрэл, цахилгаан	4,187,282.12	9,599,104.09
210302	Түлш, халаалт	26,161,673.50	38,627,250.75
210303	Цэвэр, бохир ус	666,050.00	655,017.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	75,283,824.50	91,687,948.00
210401	Бичиг хэрэг	8,501,903.14	8,216,650.00
210402	Тээвэр, шатахуун	49,125,240.84	62,432,948.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	5,015,701.47	4,442,600.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	4,495,675.37	6,000,000.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	8,145,303.68	10,595,750.00
2105	Нормативт зардал	-	200,000.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	-	200,000.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	48,192,200.00	32,064,200.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	19,998,550.00	2,372,600.00

Өмнөговь аймгийн Ханхонгор сумын Засаг даргын Тамгын газрын 2024 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

210604	Урсгал засвар	28,193,650.00	29,691,600.00
2107	Томиллолт, зочны зардал	11,380,000.00	13,850,000.00
210702	Дотоод албан томиллолт	11,380,000.00	13,850,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	411,861,042.60	2,170,412,695.10
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	411,861,042.60	2,170,412,695.10
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	9,635,400.00	124,172,600.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	1,939,000.00	119,211,500.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	7,696,400.00	4,961,100.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	96,925,920.70	226,887,003.63
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	72,882,580.00	101,340,000.00
213208	Хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг	-	23,008,000.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	72,882,580.00	78,332,000.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	24,043,340.70	98,437,746.42
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	24,043,340.70	98,437,746.42
2135	Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	-	27,109,257.21
213503	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	-	27,109,257.21
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (3)=(1)-(2)	<u>493,601,808.00</u>	<u>692,622,244.69</u>
5	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (5)	493,601,808.00	692,622,244.69
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	493,601,808.00	692,622,244.69
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	493,601,808.00	692,622,244.69
223001	Бусад хөрөнгө	493,601,808.00	692,622,244.69
6	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (6)=(4)-(5)	<u>(493,601,808.00)</u>	<u>(692,622,244.69)</u>
7	САНХҮҮГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ	=====	=====
8	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (8)=(3)+(6)+(7)	-	-
9	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		-
10	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	-	-

2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө, өмчийн өөрчлөлтийн тайлан
2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусгавар болсон

Код	Үзүүлэлт	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооний нийт дүн
				/төгрөгөөр/
D02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	-	(115,784,124.14)	(115,784,124.14)
D03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	-	(115,784,124.14)	(115,784,124.14)
D04	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт, бууралт	150,373,198.08	-	150,373,198.08
D08	Тайлант үеийн үр дүн	-	2,259,708,108.34	2,259,708,108.34
D09	2023 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	150,373,198.08	2,143,923,984.20	2,294,297,182.28

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан
2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусгавар болсон

/төгрөгөөр/

Эдийн засгийн ангилал	Үзүүлэлт	Тайлант оны	
		Батлагдсан төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл
2	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	1,435,610,700.00	1,287,633,253.58
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1,435,610,700.00	595,011,008.89
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,396,638,500.00	560,833,008.89
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	695,127,000.00	636,782,976.76
210101	Үндсэн цалин	314,794,100.00	306,059,991.71
210102	Нэмэгдэл	333,872,900.00	292,012,210.40
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	26,460,000.00	21,533,287.00
210105	Гэрээт ажлын хөлс	20,000,000.00	17,177,487.65
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	88,641,400.00	75,143,462.98
210201	Тэтгэврийн даатгал	59,086,400.00	51,349,181.85
210202	Тэтгэмжийн даатгал	6,951,300.00	6,517,513.24
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	3,246,400.00	3,245,170.65
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	3,246,400.00	2,600,807.80
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	16,110,900.00	11,430,789.44
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	60,077,900.00	48,881,371.84
210301	Гэрэл, цахилгаан	15,728,800.00	9,599,104.09
210302	Түлш, халаалт	40,849,100.00	38,627,250.75
210303	Цэвэр, бохир ус	3,500,000.00	655,017.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	87,144,700.00	85,429,473.00
210401	Бичиг хэрэг	8,706,000.00	8,216,650.00
210402	Тээвэр, шатахуун	56,217,900.00	56,174,473.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	5,385,300.00	4,442,600.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	6,000,000.00	6,000,000.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	10,835,500.00	10,595,750.00
2105	Нормативт зардал	200,000.00	200,000.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	200,000.00	200,000.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	23,680,000.00	22,372,800.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	2,000,000.00	1,672,600.00
210604	Урсгал засвар	21,680,000.00	20,700,200.00
2107	Томилолт, зочны зардал	13,000,000.00	13,000,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	13,000,000.00	13,000,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	303,117,500.00	(445,149,675.69)
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	303,117,500.00	(445,149,675.69)
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	125,650,000.00	124,172,600.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	120,650,000.00	119,211,500.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	5,000,000.00	4,961,100.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	38,972,200.00	34,178,000.00

Өмнөговь аймгийн Ханхонгор сумын Засаг даргын Тамгын газрын 2024 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	38,972,200.00	34,178,000.00
213208	Хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг	27,772,200.00	23,008,000.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	11,200,000.00	11,170,000.00
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	-	692,622,244.69
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	-	692,622,244.69
223001	Бусад хөрөнгө	-	692,622,244.69
	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	1,435,610,700.00	1,287,633,253.58
1320	ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	1,435,610,700.00	1,287,633,253.58
132001	Орон нутгийн төсвөөс	1,435,610,700.00	1,287,633,253.58
4	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		-
5	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл		-

2.6 Аудит хийсэн нэмэлт төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан
2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусгавар болсон

/төгрөгөөр/

Дансны код	Үзүүлэлт	Гүйцэтгэл
I	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	2,751,507,215.79
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	2,058,884,971.10
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,991,722,971.10
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	46,499,680.00
210104	Урамшуулал	46,499,680.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	5,483,290.00
210201	Тэтгэврийн даатгал	3,942,452.80
210202	Тэтгэмжийн даатгал	464,996.80
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	597,445.40
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	95,679.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	382,716.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	6,258,475.00
210402	Тээвэр, шатахуун	6,258,475.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	9,691,400.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	700,000.00
210604	Урсгал засвар	8,991,400.00
2107	Томилолт, зочны зардал	850,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	850,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	1,922,940,126.10
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	1,922,940,126.10
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	67,162,000.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	67,162,000.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	67,162,000.00
2133	Олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	27,109,257.21
213503	Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт, төвлөрүүлэх шилжүүлэг	27,109,257.21
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	692,622,244.69
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	692,622,244.69

223001	Бусад хөрөнгө	692,622,244.69
II	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	2,778,616,473.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	2,778,616,473.00
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	2,708,091,284.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	46,834,855.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	23,690,334.00
IV	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(II)-(I)	
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	-
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	-

4. АУДИТЫН ТАЙЛАН

4.3 Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилт

Төрийн хэмнэлтийн тухай хууль хэрэгжиж эхэлсэнтэй холбоотойгоор байгууллагын үндсэн үйл ажиллагаатай холбоотой цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшуулал, нийгмийн даатгалын шимтгэл, байр ашиглалттай холбоотой зардал болон эд хогшил, урсгал засварын зардлыг хэмнэх зэрэг холбогдох арга хэмжээ авч ажилласан байна.

Аудитаар төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилтээр нийт 11,357.3 мянган төгрөгийн зөрчил³ илэрснээс 9,993.4 мянган төгрөгийн 2 зөрчилд давтан гаргахгүй байх албан шаардлага, 1,363.9 мянган төлбөрийн 1 зөрчилд акт тогтоож ажилласан байна. Үүнд:

4.3.1 ТӨЛБӨРИЙН АКТ:

- **Илрүүлэлт:1** Нягтлан бодогчид онцгой нөхцөл бүхий хөдөлмөрийн гэрээнд тусгаагүй албан хаасан хугацааны нэмэгдэлд 1,363,911.82 төгрөгийн эрх бүхий албан тушаалтны шийдвэргүй олгосон байна.
- Энэ нь Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн 12 дугаар зүйлийн 12.1.4 "хуулиар зөвшөөрөөгүй бусад"-д заасантай нийцэхгүй байна.
- **Өгсөн төлбөрийн акт-1:** Монгол Улсын Ерөнхий Аудиторын 2020 оны 12 сарын 09-ны өдрийн А/95 дугаар тушаалаар баталсан "Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох журам"-ын дагуу төлбөрийн акт тогтоох

4.3.2 АЛБАН ШААРДЛАГА:

- **Илрүүлэлт:1** Нягтлан бодогчтой байгуулсан онцгой нөхцөл бүхий хөдөлмөрийн гэрээнд мэргэшсэн нягтлан бодогчийн мэргэжлийн зэргийн нэмэгдлийг 100%-иар тооцож 9,093,454,54 төгрөгийн нэмэгдэл олгосон байна
- Энэ нь Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.2.6-д "байгууллагын бүтэц, чиг үүргийг оновчтой тодорхойлж, цалин хөлсийг орлого, гүйцэтгэл, үр дүн, үр ашигтай нь уялдуулан олгох" гэж заасныг хэрэгжүүлж ажиллаагүй байна.
- **Өгсөн албан шаардлага:1** Монгол Улсын Ерөнхий Аудиторын 2020 оны А/95 тушаал "Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох журам"-ын дагуу албан шаардлага хүргүүлэх
- **Илрүүлэлт:2** Шинэ жилийн баярыг тохиолдуулан байгууллагын ажилтнуудын хүүхдүүдэд 900,000 төгрөгийн бэлэг өгсөн байна.
- Энэ нь Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.1.5-д "төсвийн болон байгууллагын хөрөнгөөр бэлэг дурсгалын зүйл худалдан авах"-д заасантай нийцэхгүй байна.

- **Өгсөн албан шаардлага:2** Монгол Улсын Ерөнхий Аудиторын 2020 оны 12 сарын 09-ны өдрийн А/95 дугаар тушаалаар баталсан "Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох журам"-ын дагуу албан шаардлага хүргүүлэх

5. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

Аудитаар нийт 2,338,556.2 мянган төгрөгийн алдаа⁶ илэрснээс аудитын явцад 2,338,556.2 мянган төгрөгийн алдааг залруулж ажилласан. Үүнд:

- ✓ Мөнгөн гүйлгээний тайланд нэмэлт санхүүжилтийн орлогын дүнг Нэмэлтийн төсвийн гүйцэтгэлийн дүнтэй тулган баталгаажуулахад 310,814,407.21 төгрөгөөр зөрүүтэй тусгасан байна.
- ✓ Санхүүгийн байдлын тайлангийн мөнгөн хөрөнгийн эцсийн үлдэгдлээс эхний үлдэгдлийг хассан дүнг Мөнгөн гүйлгээний тайлангийн нийт цэвэр мөнгөн гүйлгээтэй тулган баталгаажуулахад 312,099,407.21 төгрөгөөр зөрүүтэй тусгасан байна.
- ✓ Төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангийн нийт зарлага ба цэвэр зээлийн дүнг Төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангийн зардлыг санхүүжүүлэх эх үүсвэрийн дүнтэй тулган баталгаажуулахад 500,000.00 төгрөгөөр зөрүүтэй тусгасан байна.
- ✓ Мөнгөн гүйлгээний тайлан дах биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авах зардлыг Үндсэн хөрөнгийн тайлангийн худалдан авсан хөрөнгийг тулган баталгаажуулахад 692,622,244.69 төгрөгөөр зөрүүтэй тусгасан байна.
- ✓ Санхүүгийн үр дүнгийн тайланд Гэрэл, цахилгааны зардлыг 1,337,379.85 төгрөгөөр дутуу, Түлш халаалтын зардлыг 864,387.62 төгрөгөөр илүү, Цэвэр, бохир усны зардлыг 39,997.00 төгрөгөөр дутуу, Бичиг хэргийн зардлыг 1,299,100.00 төгрөгөөр илүү, Тээвэр, шатахууны зардлыг 282,103,190.43 төгрөгөөр илүү, Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгалын зардлыг 1,285,284.00 төгрөгөөр илүү, Томилолт, зочны зардлыг 56,000.00 төгрөгөөр илүү, Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамжийн зардлыг 649,844,227.48 төгрөгөөр дутуу, Бараа үйлчилгээний бусад зардлыг 13,921,700.00 төгрөгөөр дутуу, Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх зардлыг 1,880,600.00 төгрөгөөр дутуу, Хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэгийн зардал 6,286,000.00 төгрөгөөр дутуу, Нэг удаагийн тэтгэмж урамшууллын зардал 1,000,000.00 төгрөгөөр илүү тус тус илэрхийлсэн байна.
- ✓ Санхүүгийн тодруулгын өглөгийн тайланд Цалингийн өглөгийг 17,353,246.00 төгрөг, гэрэл цахилгааны өглөгийг 2,664,643.19 төгрөг, Түлш халаалтын өглөгийг 3,590,697.00 төгрөг, Шуудан холбооны өглөгийг 1,717,850.00 төгрөг, Цэвэр, бохир усны өглөгийг 400,953.00 төгрөг, Тээвэр шатахууны өглөгийг 4,514,300.00 төгрөг, Албан томилолтын өглөгийг 3,924,000.00 төгрөг, Урсгал засварын өглөгийг 28,436,600.00 төгрөгөөр тус тус зөрүүтэй тусгасан байна.

Аудитаар нийт 190,179.3 мянган төгрөгийн зөрчил¹⁵ илэрснээс 89,000.0 мянган төгрөгийн 4 зөвлөмж хүргүүлж, 98,934.3 мянган төгрөгийн 10 зөрчилд давтан гаргахгүй байх албан шаардлага, 2,245.0 мянган төлбөрийн 1 зөрчилд акт тогтоож ажилласан байна.

ТӨЛБӨРИЙН АКТ:

- **Илрүүлэлт:1** Бичиг хэргийн эрхлэгч нь ээлжийн амралтын цалингаа 8 сард тооцуулан авсан боловч Архив бичиг хэргийн эрхлэгчийг ажлын зайлшгүй шаардлагаар ээлжийн амралтыг биеэр эдэлж чадаагүй үндэслэлээр 1,815,000 төгрөгийг ээлжийн амралтын олговортой давхардуулан олгосон, Төрийн захиргааны албан тушаалын зэрэг дэв олгох захирамж гараагүй байхад 1 албан хаагчид 430,000 төгрөгийн зэрэг дэв олгосон байна.
- Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.4.1-д "төсвийг үр ашигтай, хэмнэлттэй байхаар төлөвлөж, зарцуулах", Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.4-д "үнэн зөв байх", 20 дугаар зүйлийн 20.2.5-д "дансны өглөг, авлага ба төлбөрийн тооцоог хянах, ажил, гүйлгээг гарахаас нь өмнө хянан, баталгаажуулах"-д заасантай тус тус нийцэхгүй байна.

- **Өгсөн төлбөрийн акт-1:** Монгол Улсын Ерөнхий Аудиторын 2020 оны 12 сарын 09-ны өдрийн А/95 дугаар тушаалаар баталсан "Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох журам"-ын дагуу төлбөрийн акт тогтоох

5.2 АЛБАН ШААРДЛАГА: Санхүүгийн тайлангийн аудитаар дараах зөрчилд албан шаардлага хүргүүлсэн. Үүнд:

- **Илрүүлэлт:1** Хагас, бүтэн жилээр 11,366,510,274.97 төгрөгийн бараа материал, үндсэн хөрөнгийн тооллого хийгээгүй байгаа нь төрийн өмчийн хөрөнгийн хадгалалт хамгаалалт, хяналт алдагдсан байх эрсдэлийг үүсгэсэн байна.
- Энэ нь УСНББОУС-12, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 12 дугаар зүйлийн 12.2.1-д "жилийн санхүүгийн тайлан гаргахын өмнө" эд хөрөнгийн тооллого заавал хийнэ. Төрийн болон орон нутгийн өмчийн тухай хуулийн 70 дугаар зүйлийн 2/ түүхий эд, материал, түлш, сэлбэг хэрэгсэл, бэлэн бүтээгдэхүүн, бараа, сав, баглаа боодлын тооллогыг жилд 2 удаа хийнэ" гэж заасантай нийцэхгүй байна.
- **Өгсөн албан шаардлага:1** Монгол Улсын Ерөнхий Аудиторын 2020 оны 12 сарын 09-ны өдрийн А/95 дугаар тушаалаар баталсан "Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох журам"-ын 4.2.3 "Хууль тогтоож, гэрээ, хэлцэл зөрчсөн алдаа, зөрчлийг таслан зогсоож, давтан гаргуулахгүй байх үр нөлөөтэй гэж үзсэн бусад нөхцөл байдал"-д заасны дагуу албан шаардлага хүргүүлэх
- **Илрүүлэлт:2** Он дамжсан 24,296,300.00 төгрөгийн өвсний авлага, өглөгийг тооцоо нийлсэн актаар баталгаажуулаагүй, мөн барагдуулах талаар арга хэмжээ аваагүй байна.
- Энэ нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.2.6-д "эд хөрөнгийн болон төлбөр тооцооны тооллого хийх, үр дүнг шийдвэрлэх, бэлтгэн нийлүүлэгч, худалдан авагчтай тооцоо хийж, үлдээдлийг баталгаажуулж, баримтжуулах ажлыг зохион байгуулах, удирдах;" Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.4.8-д "төсвийг зохистой удирдаж авлага, өр төлбөр үүсгэхгүй байх" дахь заалтыг тус тус хэрэгжүүлээгүй байна.
- **Өгсөн албан шаардлага:2** Монгол Улсын Ерөнхий Аудиторын 2020 оны А/95 тушаал "Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох журам"-ын дагуу албан шаардлага хүргүүлэх
- **Илрүүлэлт:3** Албан хаагчдын алба хаасан хугацааны нэмэгдэл, зэргийн нэмэгдлийг түүвэрлэн шалгахад хувь хэмжээ сар бүр өөрчилж олгосон байна.
- Энэ нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.4-д "үнэн зөв байх", 20 дугаар зүйлийн 20.2.5-д "дансны өглөг, авлага ба төлбөрийн тооцоог хянах, ажил, гүйлгээг гарахаас нь өмнө хянан, баталгаажуулах"-д заасантай тус тус нийцэхгүй байна.
- **Өгсөн албан шаардлага:3** Монгол Улсын Ерөнхий Аудиторын 2020 оны А/95 тушаал "Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох журам"-ын дагуу албан шаардлага хүргүүлэх
- **Илрүүлэлт:4** Шатахууны зарцуулалтыг түүвэрлэн шалгахад хувийн эзэмшлийн тээврийн хэрэгслийг албан хэрэгцээнд унахдаа жолоочийн тооцооны хуудсыг дутуу бөглөсөн,спидометрийн заалт бичээгүй, шаардах хуудсыг бүрэн бөглөөгүй, шатахууны норм, норматив тооцоогүй, авто машин унах эрхгүй албан тушаалтнуудад хяналтгүй тээврийн хэрэгсэл ашиглаж, шатахуун зарцуулсан байна.
- Энэ нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 13 дугаар зүйлийн 13.1 "Анхан шатны баримт нь нягтлан бодох бүртгэл хөтлөх, санхүүгийн тайлан, мэдээллийг үнэн, зөв гаргах үндэслэл болно", Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.4.1 "төсвийг үр ашигтай, хэмнэлттэй байхаар төлөвлөж, зарцуулах", Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.5.21-д "нийслэлийн Багануур, Багахангай, Налайх дүүргийн болон аймгийн Засаг даргын тамгын газар, тэдгээрийн эрхлэх асуудлын хүрээний агентлаг, сумын Засаг даргын тамгын газар", Зам, тээврийн хөгжлийн сайдын 2019 оны 390 дугаар "Жишиг норм батлах тухай" тушаалын 1 дүгээр хавсралт, 2 дугаар хавсралт, 3 дугаар хавсралт-д заасантай тус тус нийцэхгүй байна.
- **Өгсөн албан шаардлага:4** Монгол Улсын Ерөнхий Аудиторын 2020 оны А/95 тушаал "Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох журам"-ын дагуу албан шаардлага хүргүүлэх

- **Илрүүлэлт:5** Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх /210406/ зардлаас 2,858,100.00 төгрөгийн хүнсний бараа, 70,000.00 төгрөгөөр бууз, хуушуур, 113,000.00 төгрөгөөр тахианы махтай пицца, хонины махтай бууз, 380,000.00 төгрөгийн принтер, 650,000.00 төгрөгийн сандал, Багаж, техник хэрэгсэл /210601/ зардлаас 135,000.00 төгрөгийн суурин утасны төлбөр, Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх /210902/ зардлаас 385,500.00 төгрөгийн 100 жилийн ойн арга хэмжээний хамт олны зураг, Шуудан, холбоо, интернэт /210403/ зардлаас 300,000.00 төгрөгийн нэгж худалдан авч төсвийн хөрөнгийг зарцуулсан байна
- Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.4.1 "төсвийг үр ашигтай, хэмнэлттэй байхаар төлөвлөж, зарцуулах", 16 дугаар зүйлийн 16.5.5-д "батлагдсан төсвийг зориулалтын дагуу зарцуулах"-д заасантай нийцэхгүй байна
- **Өгсөн албан шаардлага:5** Монгол Улсын Ерөнхий Аудиторын 2020 оны А/95 тушаал "Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох журам"-ын дагуу албан шаардлага хүргүүлэх

- **Илрүүлэлт:6** Тайлант хугацаанд 1203-ӨМЭ улсын дугаартай Ланд-200 тээврийн хэрэгсэлд 5,516,500.00 төгрөг, 6177-ӨМА улсын дугаартай фургонд 4,649,900.00 төгрөгөөр урсгал засвар хийхдээ техник ашиглалтын паспорт хөтлөөгүй байна.
- Энэ нь Төрийн болон орон нутгийн өмчийн тухай хуулийн 67 дугаар зүйлийн 67.1-д "Төрийн өмчит хуулийн этгээдийн эрх баригч нь өмч хөрөнгийн хадгалалт, хамгаалалтын байдалд өдөр тутам тавих дотоодын хяналтыг зохион байгуулж, түүний үр дүнг төрийн өмнө хариуцна", 67.2-д "Өмч хөрөнгийн хадгалалт, хамгаалалтад бүртгэлээр тавих хяналт шалгалтыг тухайн хуулийн этгээдийн ерөнхий нягтлан бодогч хариуцна"-д заасантай тус тус нийцэхгүй байна.
- **Өгсөн албан шаардлага:6** Монгол Улсын Ерөнхий Аудиторын 2020 оны А/95 тушаал "Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох журам"-ын дагуу албан шаардлага хүргүүлэх

- **Илрүүлэлт:7** Засаг даргын Тамгын газрын багийн дарга нарын хувийн эзэмшлийн 1142-ӨМЭ дугаартай Pguis-30 маркийн авто тээврийн хэрэгсэлд 485,000.00 төгрөгийн урсгал засвар, 2272-ӨМӨ улсы дугаартай Pguis-30 маркийн хувийн хэрэгцээний авто тээврийн хэрэгсэлд 680,900.00 төгрөгийн урсгал засвар, 7225-ӨМӨ улсын дугаартай Recton маркийн авто тээврийн хэрэгсэлд 286,000.00 төгрөгийн аккумулятор, 5043-ӨМЭ улсын дугаартай Toyota Sai маркийн авто тээврийн хэрэгсэлд 560,000.00 төгрөгөөр тус тус урсгал засвар хийж төсвийн хөрөнгийг зарцуулсан байна
- Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.4.1 "төсвийг үр ашигтай, хэмнэлттэй байхаар төлөвлөж, зарцуулах" 16 дугаар зүйлийн 16.5.5-д "батлагдсан төсвийг зориулалтын дагуу зарцуулах"-д заасантай нийцэхгүй байна.
- **Өгсөн албан шаардлага:7** Монгол Улсын Ерөнхий Аудиторын 2020 оны А/95 тушаал "Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох журам"-ын дагуу албан шаардлага хүргүүлэх

- **Илрүүлэлт:8** Баг, хорооны үйл ажиллагааны /210801/ зардлаас Багийн иргэдийн нийтийн хурлаар багийн төвийг цэвэрлэх, гадна талбайн хог цэвэрлэх, шатаах зэрэг ажлыг хариуцаж ажиллуулахаар 4 багийн иргэнтэй ажил гүйцэтгэх гэрээ байгуулан улиралд 660,000.00 төгрөгөөр ажлын хөлсийг тооцож олгосон боловч гүйцэтгэсэн ажил нь баримтаар нотлогдохгүй төсвийн хөрөнгийг үр ашиггүй зарцуулсан байна.
- Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.4.1-д "төсвийг үр ашигтай, хэмнэлттэй байхаар төлөвлөж, зарцуулах"-д заасантай нийцэхгүй байна.
- **Өгсөн албан шаардлага:8** Монгол Улсын Ерөнхий Аудиторын 2020 оны А/95 тушаал "Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох журам"-ын дагуу албан шаардлага хүргүүлэх

- **Илрүүлэлт:9** Ханхонгор сумын 100 жилийн ойн бэлтгэл арга хэмжээнд 5 болон 6 ханатай гэр нийлүүлэх ажлын Тендер шалгаруулалтын баримт бичгийг санхүү, төсвийн асуудал эрхэлсэн Засгийн газрын гишүүний баталсан жишиг баримт бичиг, маягт, гэрээний нөхцөл болон

холбогдох журам, аргачлалын дагуу боловсруулаагүй, баримт бичгийн бүрдэл дутуу, цахим системд нийтлээгүй байна.

- Энэ нь Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа ажил үйлчилгээ худалдан авах тухай хуулийн 11 дүгээр зүйлийн 11.1-т "Тендер шалгаруулалтын баримт бичгийг санхүү, төсвийн асуудал эрхэлсэн Засгийн газрын гишүүний баталсан жишиг баримт бичиг, маягт, гэрээний нөхцөл болон холбогдох журам, аргачлалын дагуу боловсруулж, захиалагч батална", 11.2-т "Оролцогчийг тендер бэлтгэж ирүүлэхэд шаардагдах мэдээлэл, оролцогчид тавих шаардлага, заавар, хамгийн сайн тендерийг шалгаруулах шалгуур үзүүлэлт, аргачлал, захиалагчийн санал болгож байгаа гэрээний нөхцөлүүд, техникийн тодорхойлолт, тендерийн жишиг маягтыг тендер шалгаруулалтын баримт бичигт тусгана"-д заасантай тус тус нийцэхгүй байна.
- **Өгсөн албан шаардлага:9** Монгол Улсын Ерөнхий Аудиторын 2020 оны А/95 тушаал "Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох журам"-ын дагуу албан шаардлага хүргүүлэх
- **Илрүүлэлт:10** Ажлын байрны албан тушаалын тодорхойлолтод тусгагдсан зорилттой давхардуулан Засаг даргын Тамгын газрын няравтай "Сумын төвийн ногоон байгууламж усалж арчлах" ажлын гэрээ байгуулан 1,000,000 төгрөг олгосон байна.
- Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.4.1-д "төсвийг үр ашигтай, хэмнэлттэй байхаар төлөвлөж, зарцуулах", Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн 4 дүгээр зүйлийн 4.2.6-д "үндсэн чиг үүрэг, үйл ажиллагаатай холбоогүй хандив, тусламжийн шинжтэй зарлага, санхүүжилт гаргахгүй байх", 15 дугаар зүйлийн 15.1.2-д "чиг үүрэг, орон тоог давхардуулан тогтоох"-д заасантай тус тус нийцэхгүй байна.
- **Өгсөн албан шаардлага:10** Монгол Улсын Ерөнхий Аудиторын 2020 оны А/95 тушаал "Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох журам"-ын дагуу албан шаардлага хүргүүлэх

5.3 ЗӨВЛӨМЖ:

Цаашид анхаарвал зохих асуудлыг тэргүүлэх ач холбогдлын дарааллаар эрэмбэлэн харуулав. Үүнд:

- **Илрүүлэлт:1** Засаг Даргын Тамгын газрын даргын 2024 оны А/01 дугаар тушаалын албан хаагчдын цалин, нэмэгдлийн хэмжээ хүний нөөцийн мэдээлэлтэй зөрүүтэй, төсөв захирагч өөрт олгогдсон бүрэн эрхийг үндэслэж тушаал гаргаагүй байна.
- Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 16 дугаар зүйлийн 16.5.1 "төсвийн байгууллагын өдөр тутмын үйл ажиллагааг удирдах", 16.5.6 "дотоод аудитын үйл ажиллагааг хэрэгжүүлэх"-д заасныг хэрэгжүүлж ажиллаагүй байна.
- **Өгсөн зөвлөмж-1:** Тушаал шийдвэр, хөдөлмөрийн гэрээг хуулийн хүрээнд үнэн зөв боловсруулж, хэрэгжилтийг хянаж ажиллах зөвлөмж хүргүүлэх
- **Илрүүлэлт-2:** Эд хөрөнгийн тооллогын бүртгэлийг НХМаягт БМ-8 маягт, бараа материалын тайланг НХМаягт БМ-9 маягтаар хөтлөөгүй, шаардах хуудас бөглөөгүй, 587,121,605.90 төгрөгийн бараа материалыг тооллогоор баталгаажуулаагүй, үлдэгдлээр тайлагнан эргэлтийн хөрөнгө дутагдах эрсдэлийг үүсгэсэн байна

- Энэ нь Төрийн болон орон нутгийн өмчийн тухай хуулийн 71 дүгээр зүйлийн 71.2-д "бараа, материал, үнэ бүхий зүйлийн орлого, зарлагыг цэгцлэн шалгаж, нэр төрлийн бүртгэлийг эд хариуцагч бүрээр хөтлүүлж тайлан гаргуулан үлдээдлийн бүртгэлтэй тулган шалгасан байх", 72 дугаар зүйлийн 72.1-д "эд хөрөнгийн тооллогыг тогтоосон хугацаанд үнэн зөв, чанартай явуулж дуусгах", Сангийн сайдын 2017 оны 347 тоот тушаалын хавсралт "Өмчийн бүх хэлбэрийн аж ахуйн нэгж, байгууллагад нийтлэг хэрэглэгдэх анхан шатны бүртгэлийн маягыг нөхөх заавар"-ын 8-д /... хөрөнгийн тооллогын бүртгэлд байгууллагын нэр, эд хөрөнгийн нэр төрөл, хаана ашиглагдаж байгаа, хөрөнгийн чанар байдал зэргийг тэмдэглэхийн хамт тооллогын бүртгэлийн хуудас бүрийн ард тооллогын комиссын дарга, гишүүд, эд хариуцагч гарын үсэг зурна/-д заасныг тус тус хэрэгжүүлж ажиллаагүй байна.
- **Өгсөн зөвлөмж-2:** Эргэлтийн хөрөнгийн тооллогыг тухай бүр холбогдох журмын дагуу чанартай гүйцэтгэж, бүртгэлээр тавих хяналтыг сайжруулах, зөрчлийг арилгаж ажиллах зөвлөмж хүргүүлэх
- **Илрүүлэлт-3:** "Ёл мухар шивэртийн амны мөс нэмэгдүүлэх арга хэмжээний ажил"-ыг 5,000,000 төгрөгөөр гүйцэтгүүлсэн боловч хийсэн ажлын тайлан байхгүй, гэрээнд хийх ажлыг тодорхой тусгаагүй байна.
- Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.4.1-д "төсвийг үр ашигтай, хэмнэлттэй байхаар төлөвлөж, зарцуулах", Засгийн газрын 2023 оны 278 дугаар тогтоол "Төсвийн хөрөнгө оруулалтаар хэрэгжүүлэх төсөл, арга хэмжээг төлөвлөх, санхүүжүүлэх, хянах, тайлагнах" журмын 3.1.Төсөл, арга хэмжээний төлөвлөлт: 3.1.4.5-д "холбогдох баримт материал, техникийн тодорхойлолт, ажлын даалгавар" гэж заасантай тус тус нийцэхгүй байна.
- **Өгсөн зөвлөмж-3:** Төсвийн хөрөнгийг үр ашигтай хэмнэлттэй байхаар төлөвлөж зарцуулах, зөрчлийг давтан гаргахгүй байх зөвлөмж хүргүүлэх
- **Илрүүлэлт-4:** Тус байгууллагад бүртгэлтэй 1203-ӨМЭ улсын дугаартай 84,000,000 төгрөгийн дансны үнэтэй Ланд-200 маркийн тээврийн хэрэгслийг 2024 оны 08 сард үерт автуулсан гэх шалтгаанаар ашиглах боломжгүй байгаад мэргэжлийн байгууллагын дүгнэлт гаргуулаагүй байна.
- Энэ нь Төрийн өмчийн бодлого, зохицуулалтын газрын 2019 оны 271 дугаар тогтоолоор батлагдсан "Төрийн болон орон нутгийн өмчид эд хөрөнгө олж авах, бүртгэх, данснаас хасах, шилжүүлэх журам"-ын 2.1.7-д "ашиглалтын хугацаа дуусаагүй, үлдээдэл өртөгтэй боловч ашиглах боломжгүй болсон үндсэн хөрөнгийн эвдрэл, гэмтлийн шалтгааныг тогтоосон дүгнэлт, хохирол барагдуулсныг нотлох баримт, сэргээн засварлаж ашиглахад шаардагдах эдийн засгийн тооцоо үндэслэл" гэж заасныг хэрэгжүүлж ажиллаагүй байна.
- **Өгсөн зөвлөмж-4:** Тээврийн хэрэгслийн ашиглалтад мэргэжлийн байгууллагаар дүгнэлт гаргуулан холбогдох арга хэмжээг авч ажиллах зөвлөмж хүргүүлэх

Дээрх зөвлөмжийн биелэлтийг Өмнөговь аймаг дахь Төрийн аудитын газарт 2025 оны 10 дугаар сарын 01-ны өдрийн дотор ирүүлнэ үү.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

6.АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ

Санхүүгийн тайлангийн аудитын алдааны нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Алдааны товч утга	Нийт алдаа		Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулсан		Буруу тусган илэрхийлсэн		Үүнээс				Зөвлөмж	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Залруулсан		Залруулаагүй		Тоо	Дүн
							Тоо	Дүн	Тоо	Дүн		
Мөнгөн гүйлгээний тайланд нэмэлт санхүүжилтийн орлогын дүнг Нэмэлтийн төсвийн гүйцэтгэлийн дүнтэй тулган баталгаажуулахад 310,814,407.21 төгрөгөөр зөрүүтэй тусгасан байна.	1	310,814.4			1	310,814.4	1	310,814.4				
Санхүүгийн байдлын тайлангийн мөнгөн хөрөнгийн эцсийн үлдэгдлээс эхний үлдэгдлийг хассан дүнг Мөнгөн гүйлгээний тайлангийн нийт цэвэр мөнгөн гүйлгээтэй тулган баталгаажуулахад 312,099,407.21 төгрөгөөр зөрүүтэй тусгасан байна.	1	312,099.4			1	312,099.4	1	312,099.4				
Төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангийн нийт зарлага ба цэвэр зээлийн дүнг Төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангийн зардлыг санхүүжүүлэх эх үүсвэрийн дүнтэй тулган баталгаажуулахад 500,000.00 төгрөгөөр зөрүүтэй тусгасан байна.	1	500.0			1	500.0	1	500.0				
Мөнгөн гүйлгээний тайлан дах биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авах зардлыг Үндсэн хөрөнгийн тайлангийн худалдан авсан хөрөнгийг тулган баталгаажуулахад 692,622,244.69 төгрөгөөр зөрүүтэй тусгасан байна.	1	692,622.2			1	692,622.2	1	692,622.2				
Санхүүгийн үр дүнгийн тайланд Гэрэл, цахилгааны зардлыг 1,337,379.85 төгрөгөөр дутуу, Түлш халаалтын зардлыг 864,387.62 төгрөгөөр илүү, Цэвэр, бохир усны зардлыг 39,997.00 төгрөгөөр дутуу, Бичиг хэргийн зардлыг 1,299,100.00 төгрөгөөр илүү, Тээвэр, шатахууны зардлыг 282,103,190.43 төгрөгөөр илүү, Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгалын зардлыг 1,285,284.00 төгрөгөөр илүү, Томилолт, зочны зардлыг 56,000.00 төгрөгөөр илүү, Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамжийн зардлыг 649,844,227.48 төгрөгөөр дутуу, Бараа үйлчилгээний бусад зардлыг 13,921,700.00 төгрөгөөр дутуу, Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх зардлыг 1,880,600.00 төгрөгөөр дутуу, Хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэгийн зардал 6,286,000.00	1	959,917.8			1	959,917.8	1	959,917.8				

Өмнөговь аймгийн Ханхонгор сумын Засаг даргын Тамгын газрын 2024 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

төгрөгөөр дутуу, Нэг удаагийн тэтгэмж урамшууллын зардал 1,000,000.00 төгрөгөөр илүү тус тус илэрхийлсэн байна.												
Санхүүгийн тодруулгын өглөгийн тайланд Цалингийн өглөгийг 17,353,246.00 төгрөг, гэрэл цахилгааны өглөгийг 2,664,643.19 төгрөг, Түлш халаалтын өглөгийг 3,590,697.00 төгрөг, Шуудан холбооны өглөгийг 1,717,850.00 төгрөг, Цэвэр, бохир усны өглөгийг 400,953.00 төгрөг, Тээвэр шатахууны өглөгийг 4,514,300.00 төгрөг, Албан томилолтын өглөгийг 3,924,000.00 төгрөг, Урсгал засварын өглөгийг 28,436,600.00 төгрөгөөр тус тус зөрүүтэй тусгасан байна.	1	62,602.2			1	62,602.2	1	62,602.2				
Дүн	6	2,338,556.2			6	2,338,556.2	6	2,338,556.2				

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс									
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага		Хууль, хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн асуудал	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	А/т/тоо	Тоо	Дүн
Засаг Даргын Тамгын газрын даргын 2024 оны А/01 дугаар тушаалын албан хаагчдын цалин, нэмэгдлийн хэмжээ хүний нөөцийн мэдээлэлтэй зөрүүтэй, төсөв захирагч өөрт олгогдсон бүрэн эрхийг үндэслэж тушаал гаргаагүй байна.	1	0.00					1	0.00				
Хагас, бүтэн жилээр 11,366,510,274.97 төгрөгийн бараа материал, үндсэн хөрөнгийн тооллого хийгээгүй байгаа нь төрийн өмчийн хөрөнгийн хадгалалт хамгаалалт, хяналт алдагдсан байх эрсдэлийг үүсгэсэн байна.	1	0.00			1	0.00						
Эд хөрөнгийн тооллогын бүртгэлийг НХМаягт БМ-8 маягт, бараа материалын тайланг НХМаягт БМ-9 маягтаар хөтлөөгүй, шаардах хуудас бөглөөгүй, 587,121,605.90 төгрөгийн бараа материалыг тооллогоор баталгаажуулаагүй, үлдэгдлээр тайлагнан эргэлтийн хөрөнгө дутагдах эрсдэлийг үүсгэсэн байна	1	0.00					1	0.00				
Он дамжсан 24,296,300.00 төгрөгийн өвсний авлага, өглөгийг тооцоо нийлсэн актаар баталгаажуулаагүй, мөн барагдуулах талаар арга хэмжээ аваагүй байна.	1	24,296.3			1	24,296.3						
Бичиг хэргийн эрхлэгч нь ээлжийн амралтын цалингаа 8 сард тооцуулан авсан боловч Архив бичиг хэргийн эрхлэгчийг ажлын зайлшгүй шаардлагаар ээлжийн амралтыг биеэр эдэлж чадаагүй үндэслэлээр 1,815,000 төгрөгийг ээлжийн амралтын олговортой давхардуулан олгосон, Төрийн захиргааны албан тушаалын зэрэг дэв олгох захирамж гараагүй байхад 1 албан хаагчид 430,000 төгрөгийн зэрэг дэв олгосон байна.	1	2,245.0	1	2,245.0								
Албан хаагчдын алба хаасан хугацааны нэмэгдэл, зэргийн нэмэгдлийг түүвэрлэн шалгахад хувь хэмжээ сар бүр өөрчилж олгосон байна.	1	0.00			1	0.00						
Нягтлан бодогчтой байгуулсан онцгой нөхцөл бүхий хөдөлмөрийн гэрээнд мэргэшсэн нягтлан бодогчийн мэргэжлийн зэргийн нэмэгдлийг 100%-иар тооцож 9,093,454,54 төгрөгийн нэмэгдэл олгосон байна	1	9,093.4			1	9,093.4						

Өмнөговь аймгийн Ханхонгор сумын Засаг даргын Тамгын газрын 2024 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

Нягтлан бодогчид онцгой нөхцөл бүхий хөдөлмөрийн гэрээнд тусгаагүй албан хаасан хугацааны нэмэгдэлд 1,363,911.82 төгрөгийн эрх бүхий албан тушаалтны шийдвэргүй олгосон байна	1	1,363.9	1	1,363.9								
Шинэ жилийн баярыг тохиолдуулан байгууллагын ажилтнуудын хүүхдүүдэд 900,000 төгрөгийн бэлэг өгсөн байна.	1	900.0		1	900.0							
Шатахууны зарцуулалтыг түүвэрлэн шалгахад хувийн эзэмшлийн тээврийн хэрэгслийг албан хэрэгцээнд унахдаа жолоочийн тооцооны хуудсыг дутуу бөглөсөн,спидометрийн заалт бичээгүй, шаардах хуудсыг бүрэн бөглөөгүй, шатахууны норм, норматив тооцоогүй, авто машин унах эрхгүй албан тушаалтнуудад хяналтгүй тээврийн хэрэгсэл ашиглаж, шатахуун зарцуулсан байна.	1	56,174.4		1	56,174.4							
бараа, 70,000.00 төгрөгөөр бууз, хуушуур, 113,000.00 төгрөгөөр тахианы махтай пицца, хонины махтай бууз, 380,000.00 төгрөгийн принтер, 650,000.00 төгрөгийн сандал, Багаж, техник хэрэгсэл /210601/ зардлаас 135,000.00 төгрөгийн суурин утасны төлбөр, Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх /210902/ зардлаас 385,500.00 төгрөгийн 100 жилийн ойн арга хэмжээний хамт олны зураг, Шуудан, холбоо, интернэт /210403/ зардлаас 300,000.00 төгрөгийн нэгж худалдан авч төсвийн хөрөнгийг зарцуулсан байна	1	4,891.6		1	4,891.6							
Тайланг хугацаанд 1203-ӨМЭ улсын дугаартай Ланд-200 тээврийн хэрэгсэлд 5,516,500.00 төгрөг, 6177-ӨМА улсын дугаартай пургонд 4,649,900.00 төгрөгөөр урсгал засвар хийхдээ техник ашиглалтын паспорт хөтлөөгүй байна.	1	0.00		1	0.00							
Засаг даргын Тамгын газрын багийн дарга нарын хувийн эзэмшлийн 1142-ӨМЭ дугаартай Pruis-30 маркийн авто тээврийн хэрэгсэлд 485,000.00 төгрөгийн урсгал засвар, 2272-ӨМӨ улсы дугаартай Pruis-30 маркийн хувийн хэрэгцээний авто тээврийн хэрэгсэлд 680,900.00 төгрөгийн урсгал засвар, 7225-ӨМӨ улсын дугаартай Recton маркийн авто тээврийн хэрэгсэлд 286,000.00 төгрөгийн аккумулятор, 5043-ӨМЭ улсын дугаартай Toyota Sai маркийн авто тээврийн хэрэгсэлд 560,000.00 төгрөгөөр тус тус урсгал засвар хийж төсвийн хөрөнгийг зарцуулсан байна.	1	2,011.9		1	2,011.9							
Баг, хорооны үйл ажиллагааны /210801/ зардлаас Багийн иргэдийн нийтийн хурлаар багийн төвийг цэвэрлэх, гадна талбайн хог цэвэрлэх, шатаах зэрэг ажлыг хариуцаж ажиллуулахаар 4 багийн иргэнтэй ажил гүйцэтгэх гэрээ байгуулан улиралд 660,000.00 төгрөгөөр ажлын хөлсийг тооцож олгосон боловч гүйцэтгэсэн ажил нь баримтаар нотлогдохгүй төсвийн хөрөнгийг үр ашиггүй зарцуулсан байна.	1	10,560.0		1	10,560.0							

Өмнөговь аймгийн Ханхонгор сумын Засаг даргын Тамгын газрын 2024 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

Ажлын байрны албан тушаалын тодорхойлолтод тусгагдсан зорилттой давхардуулан Засаг даргын Тамгын газрын няравтай "Сумын төвийн ногоон байгууламж усалж арчлах" ажлын гэрээ байгуулан 1,100,000 төгрөг олгосон байна.	1	1,000.0			1	1,000.0						
"Ёл мухар шивэртийн амны мөс нэмэгдүүлэх арга хэмжээний ажил"-ыг 5,000,000 төгрөгөөр гүйцэтгүүлсэн боловч хийсэн ажлын тайлан байхгүй, гэрээнд хийх ажлыг тодорхой тусгаагүй байна	1	5,000.0			1	5,000.0						
Тус байгууллагад бүртгэлтэй 1203-ӨМЭ улсын дугаартай 84,000,000 төгрөгийн дансны үнэтэй Ланд-200 маркийн тээврийн хэрэгслийг 2024 оны 08 сард үерт автуулсан гэх шалтгаанаар ашиглах боломжгүй байгаад мэргэжлийн байгууллагын дүгнэлт гаргуулаагүй байна.	1	84,000.0			1	84,000.0						
Ханхонгор сумын 100 жилийн ойн бэлтгэл арга хэмжээнд 5 болон 6 ханатай гэр нийлүүлэх ажлын Тендер шалгаруулалтын баримт бичгийг санхүү, төсвийн асуудал эрхэлсэн Засгийн газрын гишүүний баталсан жишиг баримт бичиг, маягт, гэрээний нөхцөл болон холбогдох журам, аргачлалын дагуу боловсруулаагүй, баримт бичгийн бүрдэл дутуу, цахим системд нийтлээгүй байна.	1	0.00			1	0.00						
ДҮН	18	201,536.6	2	3,608.9	12	108,927.7	4	89,000.0				

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

/мянган төгрөгөөр/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс					
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилттэй холбоотой зөрчил								
Шилэн дансны хуультай холбоотой зөрчил гараагүй байна.								
Дүн								
Бусад хууль, тогтоомжтой холбоотой зөрчил								
Бусад хууль, тогтоомжтой холбоотой зөрчил гараагүй байна.								
Дүн								